Udtagningskonsulenterne

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Udskrevet den 14. oktober 2026

Ansøgning om etablering af minivådområde hos Peter From-Eriksen

Hermed ansøges om de nødvendige tilladelser fra kommunen til etablering af et nyt minivådområde.

Sammen med ansøgningen er der fremsendt en række bilag og kortfiler.

Har du spørgsmål?

Hvis du har spørgsmål til ansøgningen eller minivådområdet, kan du kontakte udtagningskonsulent Michael Byg på tlf.: 23708859 eller mail: mmb@spiras.dk

Minivådområdets ejeroplysninger og placering

Projektejer	Peter From-Eriksen
CVR-nr.	28214332
Adresse	Sdr. Hostrup Østergade 40, 6200 Aabenraa
Mail	peter@fromeriksen.dk
Telefonnr.	21293316
BFE-nr.	8274946; 8040914
MVO-matrikel-nr.	906 Stubbæk, Ensted; 898 Stubbæk, Ensted

Råderet over minivådområdeprojektarealet

Minivådområdet etableres helt eller delvist på et areal, som ansøgeren ikke ejer. Rådighedserklæring fra ejeren (Peter From-Eriksen og Signe Grotum Bøgvad/Niels Arne Dunker Bøgvad) er vedlagt ansøgningen.

Projektets nøgletal og effekt

Vandspejl (ha.)	0.4
Samlet areal inkl. diger (ha.)	0.49
Drænopland (ha.)	38.52
Minivådområdet etableres med pumpe	Nej
Indløbsdrænet tilstræbes etableret i kote	34.9
Vandspejlets forventede kote	34,80
Overskudsjord – volumen (m^3)	4.063
Kvælstofeffekt ved kyst	293,11 kg N
Kystvandopland	Åbenrå Fjord Lister Dyb
Afvander til	Grensbæk

Arkæologisk vurdering

Museet har vurderet, at der ikke er behov for arkæologisk forundersøgelse. Museets udtalelse er medsendt.

Lufthavn

Minivådområdet placeres mere end 5 km fra nærmeste lufthavn, og der er derfor ikke rettet henvendelse til lufthavnen.

Økonomi/finansiering

Landbrugsstyrelsen har givet tilsagn om tilskud til 100 pct. af de samlede, tilskudsberettigede udgifter til etablering af minivådområdet samt arealkompensation til vedligehold i 10 år. Tilskuddet forventes at dække omkostningerne.

Tidsplan

Projektet er søgt i 2025, hvorefter lodsejer har 3 år fra tilsagnsdatoen til at færdiggøre projektet.

Oversigtskort

Her kan du se minivådområdets placering i nærområdet. Se matrikelkort.

Matrikelkort

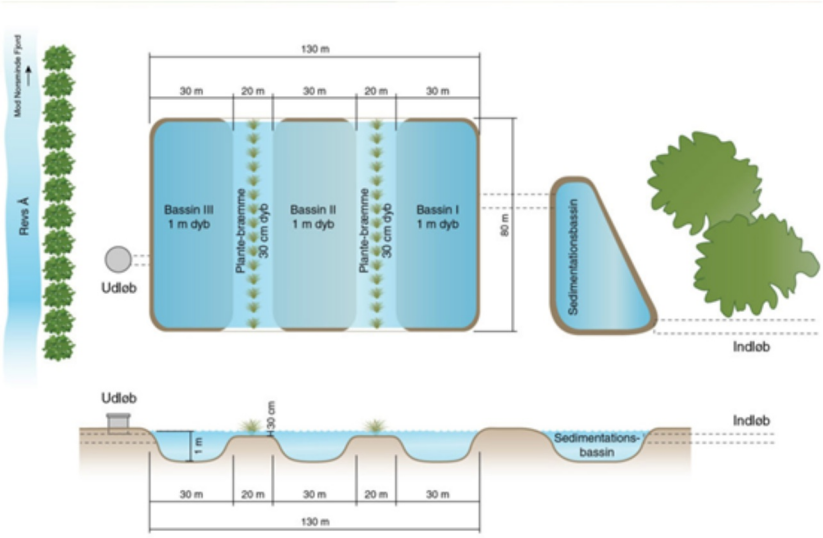
Her vises minivådområdet samt de omkringliggende matrikler. Afstanden til beboede matrikler fremgår af kortet og tabellen.

Matrikel	Afstand
799al Sdr. Hostrup	237 m

Udformning, design og formål

Principskitsen nedenfor illustrerer minivådområdets opbygning med sedimentationsbassin, vådområdets forskellige zoner og udløb med iltningstrappe.

Principskitse af design af minivådområde (Kjærgaard, C. & Hoffmann, C.C. 2013)

Tekniske oplysninger – Udformning og drift

Drænvandet ledes først ind i et sedimentationsbassin og videre gennem vådområdets forskellige zoner. Efter rensningen føres vandet ud gennem en iltningstrappe, som enten etableres med stenudlæg eller som en iltningsbrønd.

Brinkerne omkring anlægget tilsås med græsarter, der er hjemmehørende i området, for at sikre en naturlig indpasning i landskabet. Minivådområdet kræver kun minimal vedligeholdelse, som primært består af eventuel fjernelse af sediment i bassinet og grødeskæring i de dybe zoner efter behov.

Minivådområdet er udformet med fokus på at indgå naturligt i landskabet, samtidig med at det understøtter en rationel drift af de omkringliggende landbrugsarealer.

Eventuelt oprenset sediment fra minivådområdets bassin vil på et senere tidspunkt blive udbragt på ejendommens dyrkede arealer i omdrift.

Landskabshensyn

Det ansøgte minivådområde er placeret inden for et område, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Ved placeringen og udformningen er der derfor lagt særlig vægt på at sikre, at anlægget indpasses under hensyntagen til landskabets karakter, visuelle oplevelse og eksisterende strukturer.

Minivådområdet er søgt placeret og udformet, så det i videst muligt omfang følger landskabets eksisterende terræn og strukturer, herunder levende hegn, diger, markskel og terrænfald. Der er arbejdet med at begrænse terrænreguleringer og mængden af overskudsjord samt at sikre et vandspejl tæt på naturligt niveau. På skrånende terræn er anlægget, hvor det er relevant, opdelt i flere bassiner, så vandspejlet i højere grad følger det naturlige terræn.

Stramme designkrav til minivådområder giver ikke mulighed for fuldstændig landskabelig tilpasning. Det gælder særligt krav til bassinernes længde-bredde-forhold og ensartede brinkhældninger, som kan give et mere teknisk udtryk. Hvor det har været muligt, er brinkerne dog udformet med flade hældninger for at understøtte et mere naturligt præg. I løbet af få år vil bevoksning på brinkerne bidrage til at sløre hældningen.

Anlæggets visuelle påvirkning vurderes samlet set at være begrænset, idet minivådområder fremstår som lavtliggende vandelementer, der over tid vil få et mere naturligt udtryk gennem vegetation og succession. Der er, hvor relevant, taget hensyn til landskabelige kig og oplevelsesværdier.

Projektbeskrivelse

Et minivådområde består af et vådområde og et sedimentationsbassin. Vådområdet designes med flere bassiner, som renser drænvandet fra det eller de drænoplande, der afvander til området. I tilknytning til vådområdet etableres et sedimentationsbassin, hvor sediment og partikelbundet fosfor bundfældes. Kvælstoffjernelsen sker primært ved biologisk omdannelse af nitrat til frit gasformigt kvælstof via mikrobiel denitrifikation. Denne proces foregår i det iltfrie bundsediment, mens vandfasen typisk er iltet. Planterne i vådområdet bidrager med kulstof, som bakterierne anvender i denitrifikationen.

Målinger af næringsstoffjernelse i de danske minivådområder er dokumenteret i Kjærgaard et al. (2017a, 2017b), Kjaergaard et al. (submitted) og Renato et al. (submitted).

Arealet, hvor minivådområdet er planlagt placeret, har hidtil været i almindelig landbrugsdrift. Projektet er tilpasset det eksisterende terræn, så det integreres naturligt i landskabet og samtidig understøtter rationel landbrugsdrift.

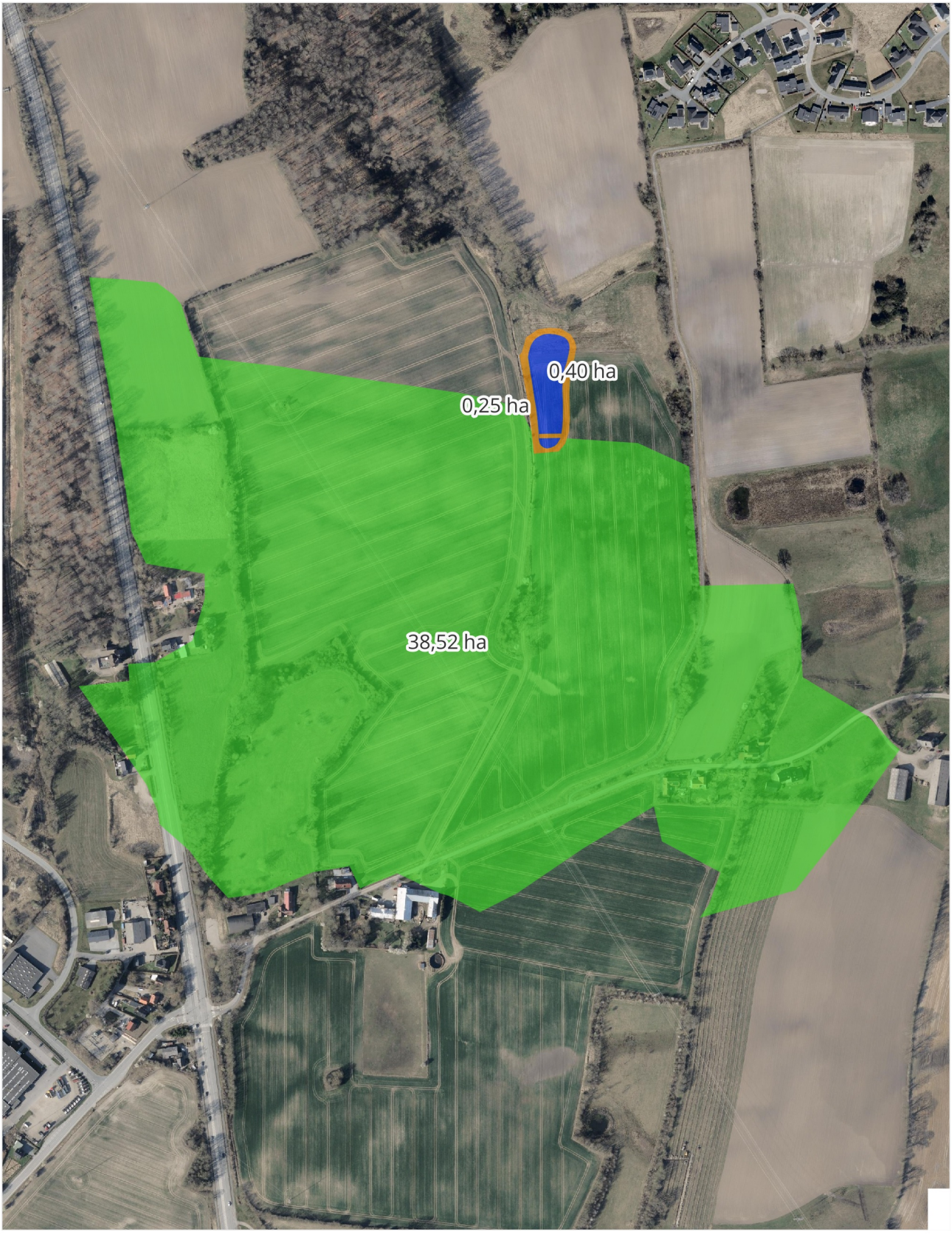
Afstrømningen fra drænsystemet vil være uændret før og efter etablering. I tilfælde af ekstreme nedbørsmængder vil minivådområdet fungere som et midlertidigt forsinkelsesbassin.

Da både ind- og udløb er frie, vil der ikke være risiko for tilbagestrømning i drænsystemet. Der etableres desuden et nødudløb for at forhindre oversvømmelse ved ekstreme regnhændelser.

Der ændres ikke på drænstørrelser. Efter passage gennem minivådområdet ledes vandet over en iltningstrappe – enten som stenudlæg eller en iltningsbrønd – og videre som før. Se det medsendte bilag for yderligere oplysninger om projektet.

Drænopland

Her fremgår MVO-projektets placering samt drænoplandet, som minivådområdet vil fjerne kvælstof fra.

Drænhåndtering og vandføring

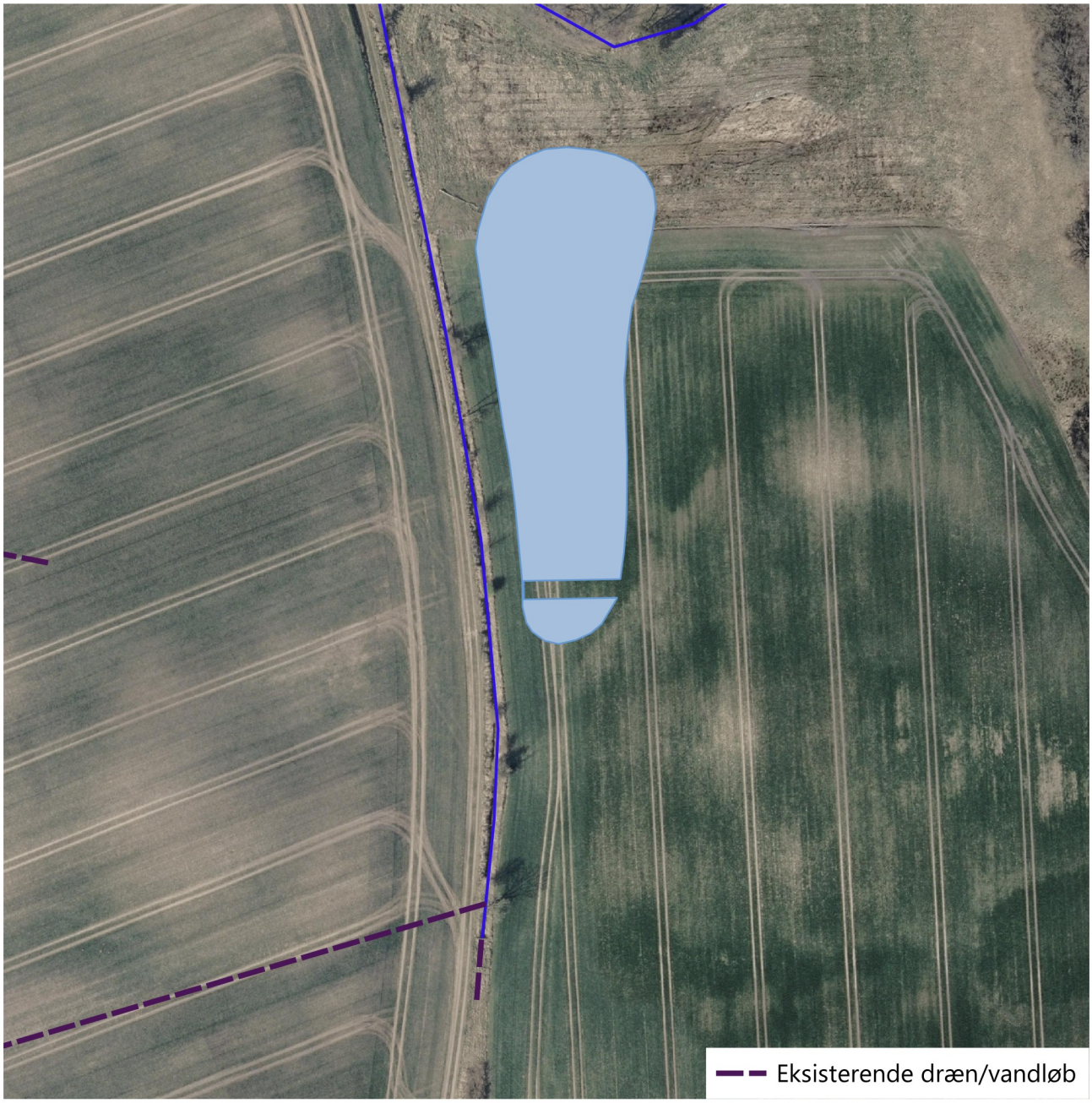
Projektet påvirker ikke omkringliggende ejendomme i drænoplandet, og oplandslodsejere er derfor ikke særskilt informeret. Minivådområdet etableres med frit indløb, frit udløb og nødudløb, så der ikke opstår risiko for tilbage- eller opstuvning – hverken opstrøms eller på naboejendomme.

Eksisterende drænforhold

Minivådområdet etableres i tilknytning til eksisterende dræn, med udgangspunkt i landmandens oplysninger. Hvis disse ikke foreligger, er drænforholdene undersøgt ved hjælp af tilgængelige kortdata, herunder SCALGO, drænkort samt registrering af fysiske brønde og vandløb i området.

Drænvandet ledes i dag gennem det eksisterende drænsystem, hvor hoveddræn samler vandet fra oplandet og leder det videre gennem området.

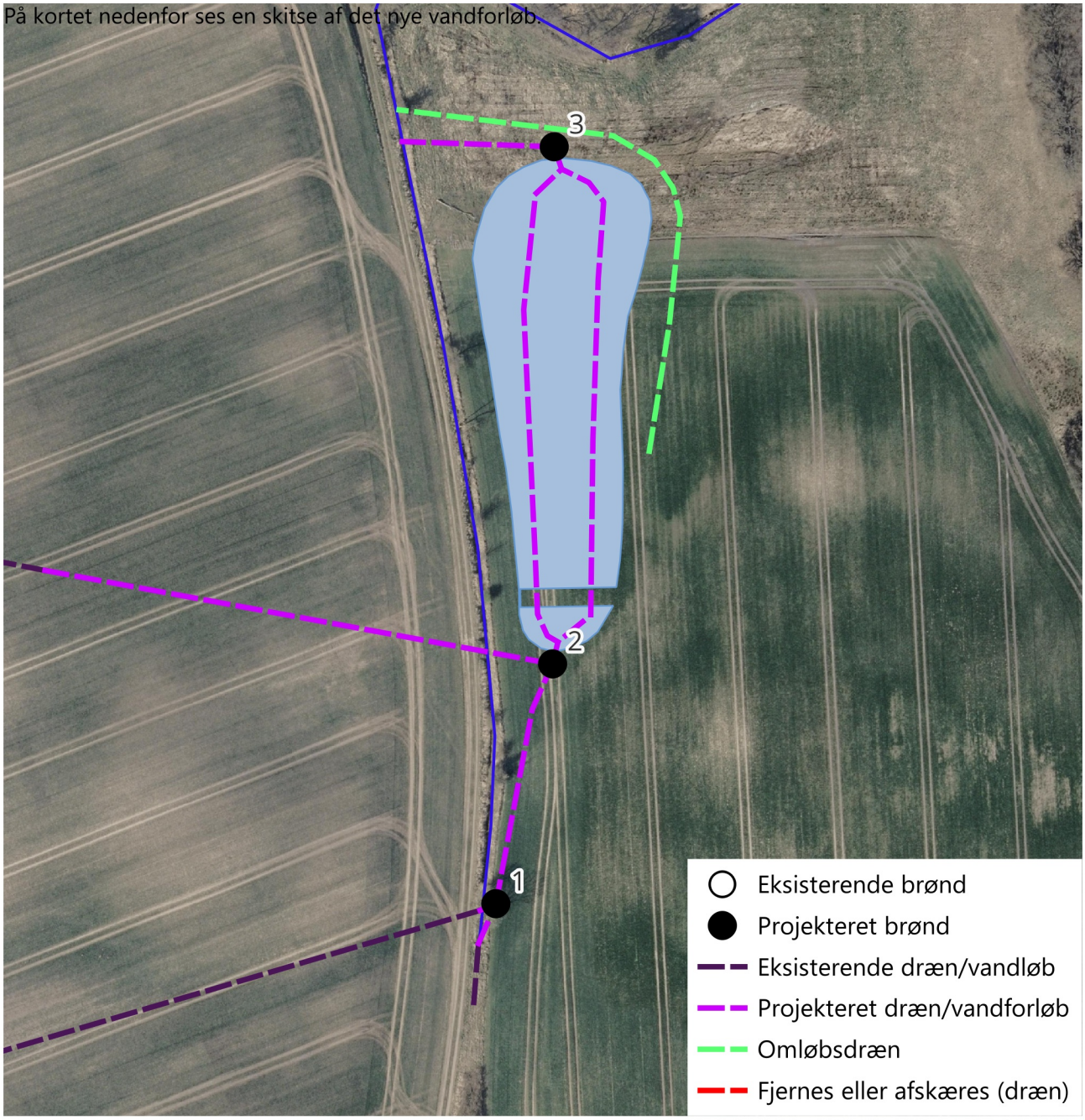
På kortet her ses eksisterende dræn- og vandforløb.

Vandforløb efter etablering

I punkt 1 sættes en brønd, hvor eksisterende dræn fra syd, forventeligt en Ø200 og vest, forventeligt en Ø160, samles (dog ikke den store betonledning fra hovedvejen). Her er bundkoten målt til 35,1 DVR. Der laves et nyt dræn fra punkt 1 til punkt 2 i forventelig dimension Ø315. I punkt 2 sættes en brønd før indløbet til minivådområdet. Her kommer der endnu en drænsledning fra vest i en forventeligt Ø110. Fra brønden i punkt 2, føres 1 indløbsdræn på Ø315 til minivådområdet, som lægges i kote 34,9 DVR. Vandspejlet søges lagt i kote 34,8 DVR, så der er 10 cm fra frit indløb til vandspejlet. Det første lavvandsområde laves som en overrislingsbræmme, med kun 10 cm dybde. I punkt 3 sættes en brønd i diget, hvor 1 skråstillet rør i Ø315 føres fra midt vandfase i minivådområdet, skrådt op i brønden, som så diffinerer vandspejlet. I brønden skal udløbsrøret lægges lavere end udløbsrøret fra minivådområdet, for at vandet bliver iltet. Fra brønden i punkt 3, føres et nyt dræn Ø315 til den eksisterende grøft. Der etableres et omløbsdræn som evt skal fage de sidedræn der måtte være, som ledes til grøften nedstrøms for minivådområdet.

På kortet nedenfor ses en skitse af det nye vandforløb.

Ændringer i drænsystemet

I forbindelse med etableringen af minivådområdet foretages følgende ændringer:

- Det eksisterende hoveddræn mellem ind- og udløb afbrydes.
- Drænvandet ledes i stedet ind i minivådområdet.
- Der etableres omløbsdræn for dræn, som ikke hensigtsmæssigt kan ledes gennem anlægget.

Formålet er at sikre, at alt relevant drænvand passerer gennem minivådområdet, samtidig med at eksisterende afvandingsforhold opretholdes.

Sikring af afvandingsforhold

Der er krav om frit indløb i tilsagnsordningen for at undgå tilbagestuvning i drænsystemet opstrøms. Dimensioneringen af nye drænrør er derfor altid samme størrelse eller større end det eksisterende system.

Anlægget er udformet, så der ikke sker opstuvning af vand, og så afvandingsforholdene for de omkringliggende arealer opretholdes.

Ved en eventuel fremtidig sløjfning af minivådområdet kan der etableres et gennemgående rør, så drænsystemets funktion bevares.

Kortlægningsgrundlag

Minivådområder etableres i tilknytning til eksisterende dræn med udgangspunkt i ansøgers oplysninger. Hvis disse mangler, undersøges forholdene ved hjælp af SCALGO, drænkort og registrering af fysiske brønde mv.

Anlægget udgør 1–1,5 % af drænoplandets areal.

Drænforholdene er fastlagt på baggrund af følgende kilder:

Kilde	Anvendt
Drænoplysninger fra lodsejer/ansøger	✓
Digitaliserede drænkort (Hedeselskabets)	–
Besigtigelse i området (brønde, vandløb mv.)	✓
SCALGOs strømningsmodel	✓

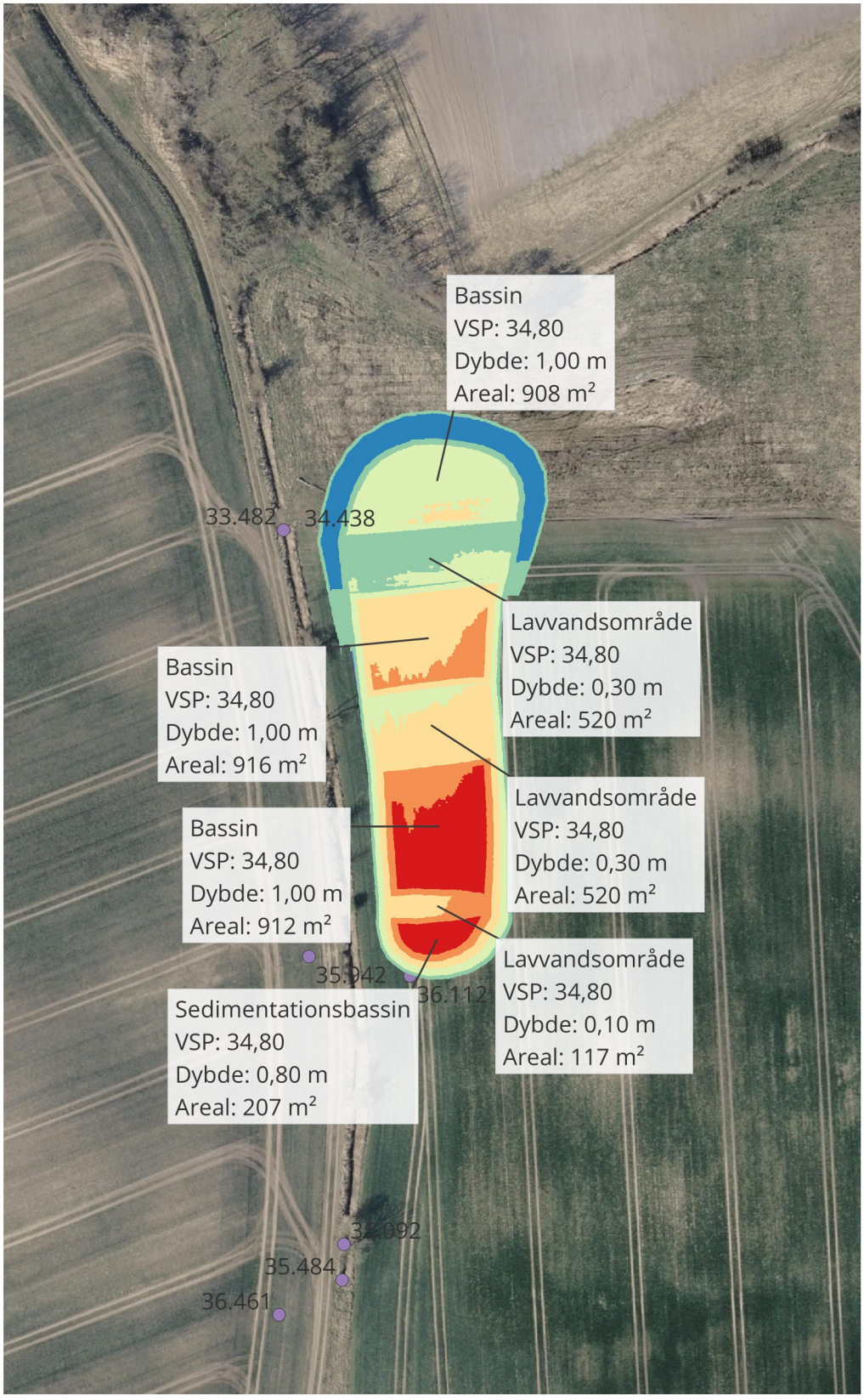
Der er vedlagt drænkort til ansøgningen.

Drænvandskvalitet ved udløb

- pH forbliver uændret.
- Iltindhold er uændret eller forbedret.
- Iltningstrappe sikrer tilfredsstillende iltforhold.
- Temperaturpåvirkning er ubetydelig i hovedafstrømningsperioden (oktober–april).
- I sommerperioder kan opholdstiden overstige 100 dage, hvilket kan påvirke temperaturen.

Koter og afgravning

Afgravningsvolumen er beregnet ud fra forventet vandspejlskote. Vandspejlskoten er udelukkende vurderet ud fra højdedata og skal endeligt fastsættes (måles) inden gravearbejdet påbegyndes.

Placering af overskudsjord

Foreslåede områder til udlægning af overskudsjord fra etableringsarbejdet er vist på kortet på næste side.

Minivådområder placeres som udgangspunkt i de lavtliggende og mest vandpåvirkede dele af marken, hvor vand naturligt samler sig. Overskudsjorden ønskes udlagt i nærliggende lavninger og fugtige pletter, så det eksisterende terræn ændres mindst muligt.

Overskudsjorden udjævnes så tæt på minivådområdet som muligt. Ved udlægningen søges markens fald mod minivådområdet så vidt muligt bevaret, så overfladevandet fortsat kan ledes i retning mod vådområdet. Herved kan afvandingen af de omkringliggende markarealer forbedres, og forekomsten af vandmættede zoner reduceres. Det understøtter både minivådområdets funktion og markens øvrige drænforhold.

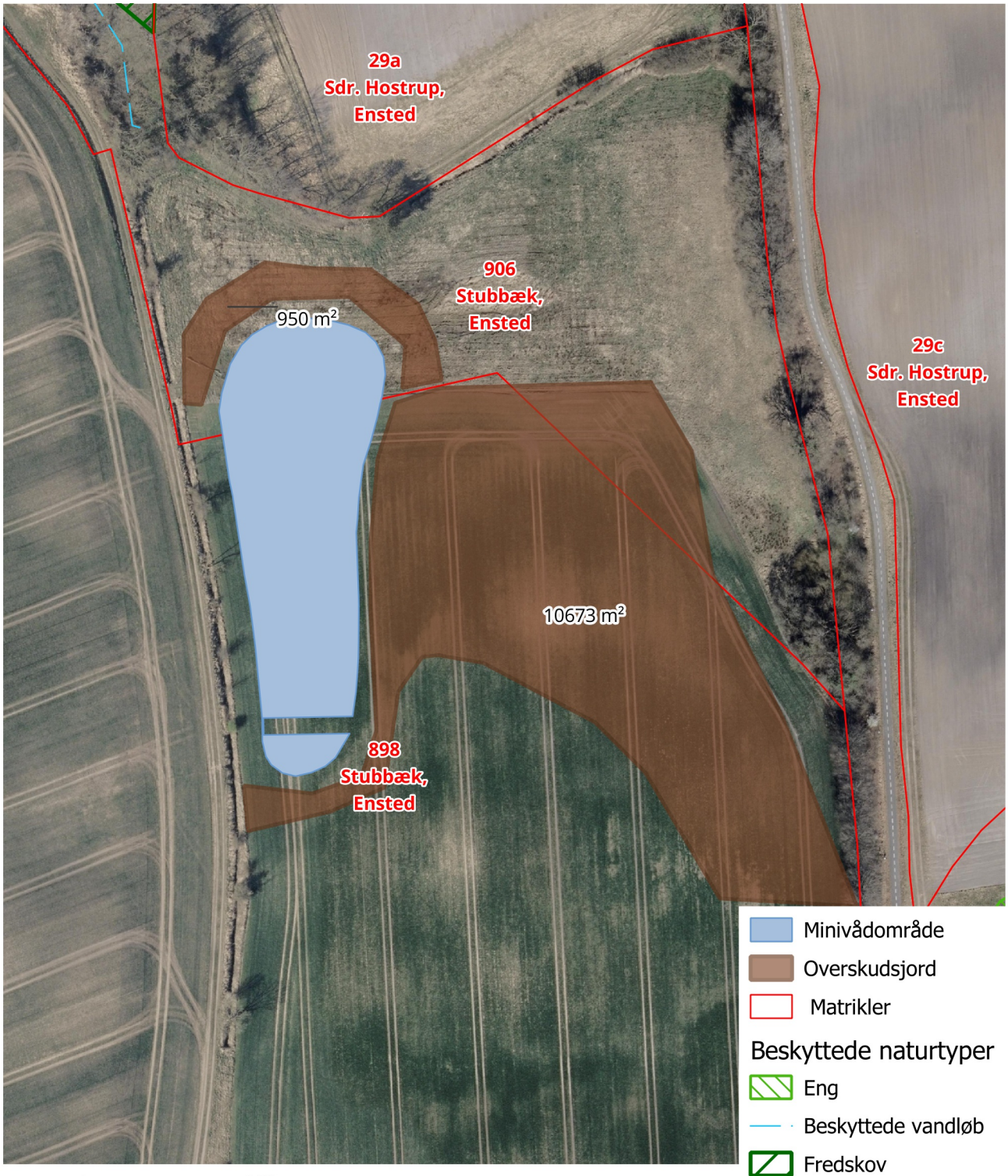
Udlægningsområdet udvælges på baggrund af ortofotos, analyser af terrænforskelle og landmandens egne erfaringer med problematiske og våde pletter. Det kan bidrage til en mere jævn markoverflade, som mindsker ophobning af overfladevand og dermed risikoen for fastkørsel, køreskader ved markarbejde og udbyttetab.

Arbejdsgang

Før udlægningen afrømmes ca. 15 cm muldjord, hvorefter overskudsjorden fordeles i et lag på maksimalt 0,5 meter. Tiltaget bidrager samlet set til en mere effektiv og sikker dyrkning af arealet samt en lokal og miljømæssigt hensigtsmæssig håndtering af jorden fra anlægsarbejdet.

Kort over udlægning af overskudsjord

Foreslåede områder til udlægning af overskudsjord fra etableringsarbejdet er vist her.

Har du spørgsmål?

Hvis du har spørgsmål til ansøgningen eller minivådområdet, kan du kontakte udtagningskonsulent

Michael Byg på tlf.: 23708859 eller mail: mmb@spiras.dk

Nedenstående udfyldes af ejer og forpagter af projektareal hvorpå der søges minivådområde, hvis ansøger er forpagter.

Projekttitel (minivådområde): Minivådområde hos Peter From-Eriksen

Journalnummer: 25-0248878

Matrikelnummer for placering af minivådområdets projektareal, samt størrelse i ha:

898 og 906 Stubbæk, Ensted, ca. 0,4 ha

Ejers navn, eller tegningsberettigede for ejer af matr. 906 Stubbæk, Ensted:

Niels Arne Dunker Bøgwad og Signe Grotum Bøgwad

Lundsbjerg Møllevej 14, 6200 Aabenraa

CVR-nummer:

Ansøgers navn: Peter From-Eriksen

Adresse: Sønder Hostrup Østergade 40, 6200 Aabenraa

CVR-nummer: 28214332

Undertegnede erklærer hermed at være indforstået med, at der ansøges om etablering af et minivådområde med projektareal på ovennævnte matrikel, samt at der i tilfælde af opnået tilsagn etableres et minivådområde på arealet.

30/10-25 _____

Dato Ejers eller tegningsberettigedes underskrift / Niels Arne Dunker Bøgwad

30/10-25 _____

Dato Ejers eller tegningsberettigedes underskrift / Signe Grotum Bøgwad

30/10 25 _____

Dato Ansøgers underskrift / Peter From-Eriksen

Zoomniveau 1:1000

MUSEUM SØNDERJYLLAND| VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7| DK-6100 Haderslev|T +45 65 370 801
PLANER@MSJ.DK

Peter From-Eriksen
Sdr. Hostrup Østergade 40
6200 Aabenraa

Att. Michael Byg, Udtagningskonsulenterne (Spiras)

Dato: 21.09.2026 Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 26/8177

Arkæologisk udtalelse vedr. etablering af minivådområde på en del af matr. 906 og 898 begge Stubbæk, Ensted (Aabenraa Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget en forespørgsel vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalsk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Efter det oplyste skal der etableres et minivådområde bestående af et bassin på ca. 3982 m^2 (blå markering på kort). Desuden skal overskudsjord deponeres på et areal på samme matrikler i et omfang på i alt ca. 1,16 ha (rød markering på kort). Det oplyses, at overskudsjorden udlægges med forudgående muldafrømning på max. 15 cm af muldjorden. Ændrer dette sig, så vil Museet bede om, at vi kontaktet for udarbejdelse af en ny vurdering.

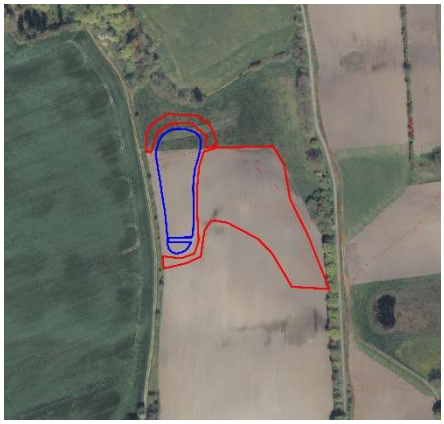
Planområdet omfatter en del af matr. 906 og 898 begge Stubbæk, Ensted.

Der er ikke registreret fortidsminder inden for planområdet, som desuden er relativt lavtliggende.

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejde er minimal, og mener, at en arkæologisk forundersøgelse **ikke** er nødvendig.

Bygherre skal dog være ekstra opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi adviseres.

Det kan endvidere oplyses, at bygherre i givet fald **ikke** skal udrede udgifterne til en eventuel arkæologisk undersøgelse.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN

MUSEUMSINSPEKTØR |
ARKÆOLOGI
D +45 65 37 08 32
M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK